

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Annettu Helsingissä 14 päivänä huhtikuuta 1999

Päätös nro 15/99

Asia Irtisanomista koskeva oikaisuvaatimus

Päätös, johon haetaan oikaisua

Opetushallituksen 21.10.1998 tekemä päätös, jolla A:n virkasuhde on irtisanottu.

Oikaisuvaatimus

A on vaatinut päätöksen kumoamista sekä päätöstä, ettei häntä pidätetä virantoimituksesta, mikäli irtisanomista koskeva päätös ei ole lainvoimainen irtisanomisajan päättyessä.

Asian käsittely

Opetushallitus on antanut asiasta vastineen ja A vastaselityksen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Opetushallitus on 21.10.1998 irtisanonut A:n tuotantosihteerin (A13) virasta valtion virkamieslain 27 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla, koska hänen tehtävistään materiaali tuotantohankkeiden valmistelu ja määrärahan käytön seuranta tulivat loppumaan vuoden loppuun mennessä tehtävien automatisoinnin vuoksi. Laskujen tekninen numerokoodaus oli päätetty siirtää tuottajille, jotka suorittavat myös laskujen asiatarastuksen. A:ta ei voitu uudelleensijoittaa- tai kouluttaa muihin tehtäviin.

Valtion virkamieslain 27 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan virkamies voidaan irtisanoa, jos virkamiehen tehtävät tai viraston mahdollisuudet tarjota virkamiehelle tehtäviä suoritettavaksi olennaisesti ja muutoin kuin tilapäisesti vähenevät.

Mainitun säännöksen 2 momentin mukaan perustetta irtisanomiseen ei ainakaan ole, kun irtisanomista on edeltänyt tai seurannut uuden henkilön ottaminen samankaltaisiin tehtäviin eikä viraston toimintaedellytyksissä ole vastaavana aikana tapahtunut muutoksia.

Säännöksen 4 momentin mukaan viranomaisella ei kuitenkaan ole oikeutta irtisanoa virkamiestä 1 momentissa säädetystä syystä, jos virkamies voidaan samassa virastossa ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden koh- tuudella sijoittaa uudelleen tai kouluttaa uusiin tehtäviin.

Selvitys tapahtumista

A:n hoitaman tuotantosihteerin virkaan liittyneet tehtävät olivat saadun selvityksen mukaan loppuneet. Opetushallituksessa suoritetun uudelleen- järjestelyn yhteydessä materiaali tuotantopalvelut-yksikkö, johon A oli sijoitettuna, yhdistettiin myyntipalvelut-yksikköön, johon keskitettiin viraston kaikki toimitustyö. Koska A oli pääasiallisesti hoitanut taloushallintoon liit- tyviä tehtäviä ja taloushallintohenkilöstöä on vuoden 1993 jälkeen vähen- netty kolmannekseen silloisesta, ei tämän henkilöstön uusiin tehtäviin si- joittaminen virastossa ollut mahdollista. A:lle tarjottiin toisessa yksikössä tehtävää, johon kuului erilaisia virastopalvelutehtäviä, kuten postin fran- keerausta, postin jakelua, osoitetulostusta kirjekuoriin yms. Hän kieltäytyi tehtävästä.

Opetushallitus kirjeellään 6.7.1998 tiedusteli eri yksiköiltä mahdollisuutta uudelleensijoittaa A. Sellaisia tehtäviä, johon A olisi kohtuudella voitu si- joittaa tai uudelleenkouluttaa ei kuitenkaan löytynyt.

Ennen A:n irtisanomista 23.4.1998 julkaistiin ilmoitus, jossa opetushallitus haki materiaali tuotantopalvelut-yksikköön määräaikaista (30.6.1999 saak- ka) projektisihteerä (A15-18), jolta edellytettiin hyvää englannin ja ruotsin kielen taitoa sekä kokemusta tai kiinnostusta tieto- ja viestintäteknii- kan hyödyntämisestä opetuksessa.

24.7.1998 opetushallitus haki niin ikään materiaali tuotantopalvelut-yksik- köön toimistosihteerä (avustaminen toimistotehtävissä, asiakaspalvelu ja muita yleisiä toimistotehtäviä) työsuhteeseen.

Ruotsinkielisen koulutuksen linjalle haettiin toimistosihteerä 23.10.98 (äi- tiyslomansijaisuus). Tehtäviin liittyi koulutuksen tuloksellisuuden arviointi- tehtävissä avustavaa asian tuntijaa. Lokakuussa 1998 opetushallitus haki arviointihankkeisiin (koulutuksen arviointi hankkeiden automaattisen tieto- jenkäsittelyn tehtävien toteuttamiseen ja tilastollisten analyysien tekemi- seen) liittyvää tutkimusapulaista.

Oikeudellinen arviointi

Saadun selvityksen mukaan A:n työtehtävät ovat olennaisesti ja muutoin kuin tilapäisesti vähentyneet osittain automatisoinnin ja osittain tehtävien muualle siirron vuoksi.

A:lle tarjottiin mahdollisuutta siirtyä toisiin tehtäviin, josta hän kuitenkin kieltäytyi. Koska kysymyksessä on ollut siirto saman viraston sisällä muihin tehtäviin on opetushallitus tiedusteltuaan A:n halukkuutta siirtoon toiminut yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain mukaisesti.

Ennen A:n irtisanomista opetushallitus on ottanut materiaali tuotantopalvelut-yksikköön toimistosih teerin, jonka tehtävänä on avustaminen toimistotehtävissä, asiakaspalvelu sekä muita yleisiä toimistotehtäviä. Toimistosih teerin tehtävään siirrettiin uudelleenjärjestelyn yhteydessä vaille tehtäviä jäänyt hallintopalvelut yksikön toimistosih teeri. Kysymyksessä ei siten ole valtion virkamieslain 27 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu uusi henkilö.

Opetushallitus on niin ikään ennen irtisanomista ottanut materiaali tuotantopalvelut-yksikköön määräaikaisen projektisih teerin, jolta edellytettiin hyvää englannin ja ruotsin kielen taitoa sekä kokemusta tai kiinnostusta tieto- ja viestintäteknii kan hyödyntämisestä opetuksessa. Lisäksi opetushallitus on ottanut ruotsinkielisen koulutuksen linjalle toimistosih teerin äitiyslomasijaisen, joihin tehtäviin liittyi koulutuksen tuloksellisuuden arviointitehtävissä avustaminen. Vielä opetushallitus on ottanut arviointihankkeisiin liittyvän tutkimusapulaisen, jonka tehtäviin kuului koulutuksen arviointihankkeiden automaattisen tietojenkäsittelyn tehtävien toteuttaminen ja tilastollisten analyysien tekeminen. Kun otetaan huomioon A:n koulutus ja hänen virkaansa liittyvät tehtävät kysymyksessä ei voida katsoa olevan valtion virkamieslain 27 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista samankaltaisista tehtävistä.

Asiassa saadun selvityksen mukaan opetushallitus ei ole ennen A:n virkasuhteen irtisanomista tai irtisanomisaikana täyttänyt virkoja tai tehtäviä, joihin A olisi voitu kohtuudella sijoittaa ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden. A:n kieltäytyttyä hänelle tarjotusta A 13 toimistosih teerin tehtävistä opetushallituksella ei ole ollut tarjottavana tehtäviä, joihin A olisi ollut kohtuudella koulutettavissa.

Opetushallituksella on siten ollut valtion virkamieslain 27 §:ssä tarkoitettu oikeus A:n irtisanomiseen.

Valtion virkamieslain 40 §:n mukaan jos virkamiehen irtisanomista koskeva päätös ei ole saanut lainvoimaa silloin, kun irtisanomisaika on kulunut loppuun, hänet on pidätettävä virantoimituksesta, jollei virkamieslautakunta erityisestä syystä toisin määrää. Asiassa ei ole esitetty mainituksa säännöksessä tarkoitettua erityistä syytä.

Päätös

Oikaisuvaatimus hylätään.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslain 27 § 1, 2 ja 4 momentti sekä 40 §.

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Sahi, jäsenet Kulla, Paavilainen, Äijälä, A. Nieminen ja M. Nieminen sekä varajäsen Anttila, ja vähemmistön jäsenet Kairinen ja Salo. Asian esittelijä Anneli Tulikallio.

Eri mieltä olleiden jäsenten Kairisen ja Salon eriävä lausuma

Olemme enemmistön kanssa samaa mieltä siitä, että A:n työtehtävät ovat olennaisesti ja muutoin kuin tilapäisesti vähentyneet. Toisin kuin enemmistö katsomme kuitenkin, että opetushallituksella ei ole ollut oikeutta irtisanoa A:ta, koska valtion virkamieslain 27 §:n 4 momentin uudelleensijoittamisvelvoitetta ei ole näytetty asianmukaisesti noudatetun.

A on koulutukseltaan ylioppilas. Hänen äidinkielsensä on ruotsi ja hänen suomen kielen taitonsa on hyvä. Hän on suorittanut Helsingin yliopistossa approbatur-tutkinnot tietojenkäsittelyopissa ja tilastotieteessä. Hän on toiminut sihteerin ja tuotantosihteerin tehtävissä. Hänellä on myös ohjelmoijan tausta.

A:lle tarjottiin mahdollisuutta siirtyä toisiin tehtäviin. Tarjotut tehtävät olivat kuitenkin erilaisia virastopalvelutehtäviä, kuten postin frankeerausta, postin jakelua, osoitetulostusta kirjekuoriin yms. A kieltäytyi siirtymästä näihin tehtäviin. Tehtävään sijoittaminen olisi A:n mukaan ollut hänen virkaikänsä, kokemukseensa, koulutukseensa ja ammattitaitoonsa nähden kohtuuton ratkaisu. Katsomme, että virastopalvelutehtävien tarjoaminen ei ole ollut perusteltua, koska samanaikaisesti on ollut tarjottavana toimistotehtäviä.

Irtisanomisprosessin aikana on opetushallituksessa ollut runsaasti tarjolla erilaisia toimistotehtäviä. Opetushallitus ei kuitenkaan ole tarjonnut näitä tehtäviä A:lle. Valtion virkamieslain 27 §:n 4 momentissa säädetty uudelleensijoitusvelvoite tarkoittaa muun ohessa sitä, että viraston on sen nojalla tarjottava virkamiehelle työtä, jos virkamies kykenee normaalisuoritukseen tarjolla olevassa tehtävässä. Opetushallitus ei ole osoittanut, että A olisi ollut normaalisuoritukseen kykenemätön virkamies.

Opetushallituksella on ollut jatkuvaa työntarvetta toimistotehtävissä. A:n koulutus ja kokemus huomioon ottaen opetushallituksella on ollut mahdollisuuksia sijoittaa hänet uudelleen toimistotehtäviin. A on ollut valmis kehittämään itseään työssään. Opetushallitus ei kuitenkaan ole halunnut edes selvittää mahdollisuuksia kouluttaa hänet uusiin toimistotehtäviin, kuten 24.7.1998 haettuun toimistosihteerin työsuhteeseen toimeen ja 23.10.1998 haettuun ruotsinkielisen koulutuslinjan toimistosihteerin virkaan.

A on ainoana virkamiehenä irtisanottu taloudellisin ja tuotannollisin syin samalla kun opetushallituksessa on ollut tarjolla toimistotehtäviä. Tämä herättää epäilyn siitä, että irtisanomisen tosiasiallisena syynä on ollut A:n henkilöön liittyvät syyt. Virkamieslain 27 §:n säännöstä ei kuitenkaan voida käyttää siinä tarkoituksessa, että työnantaja pääsisi epämieluisasta virkamiehestä eroon.

Sanotun perusteella hyväksymme oikaisuvaatimuksen. Katsomme, että opetushallitus ei ole osoittanut riittäviä perusteita sille, miksi A:ta ei ole voitu ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden kohtuudella sijoittaa uudelleen tai kouluttaa uusiin tehtäviin opetushallituksessa.